

Pædagogisk læreplan for Skovbørnehuset Langesø 2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

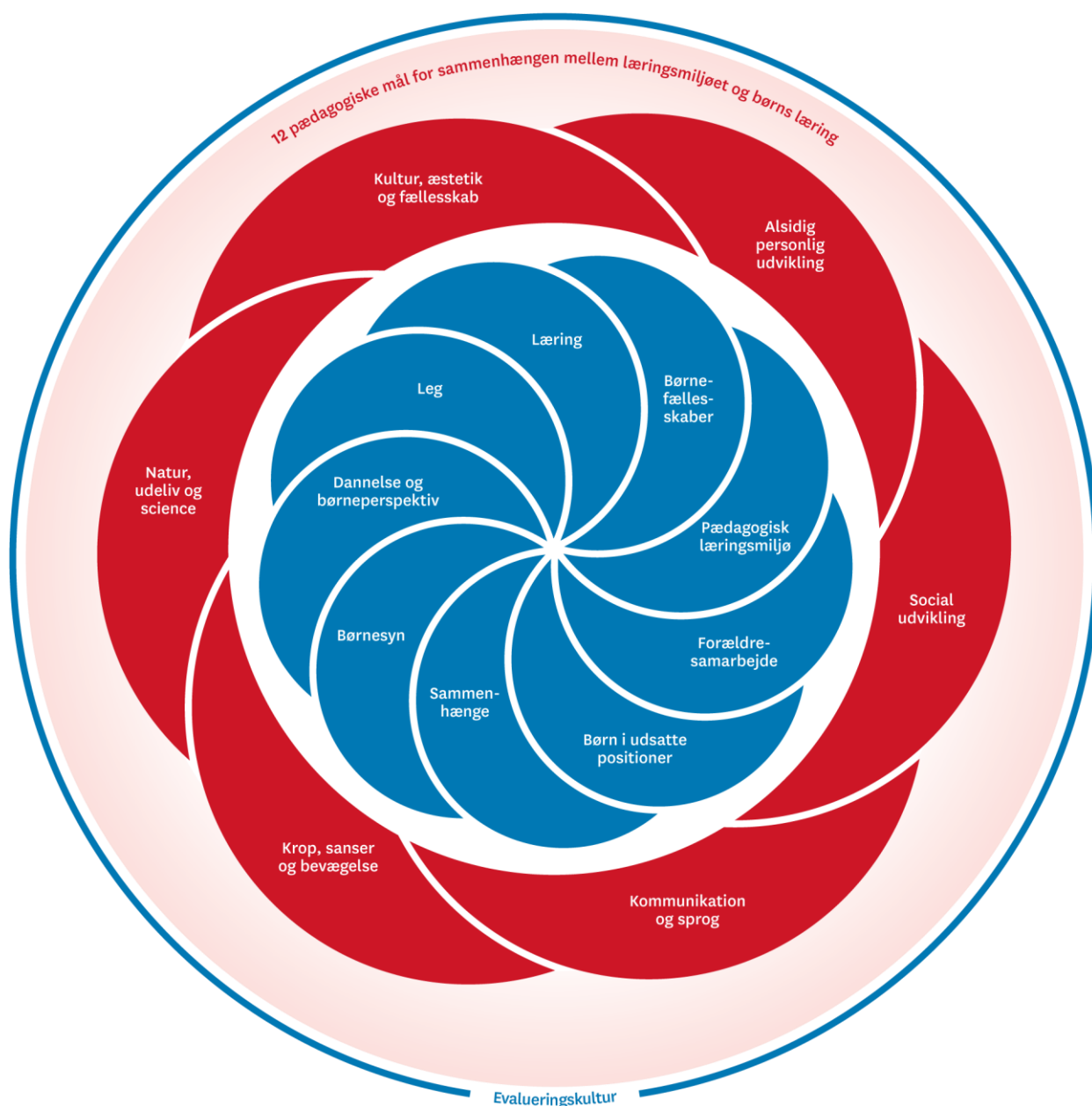
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Skovbørnehuset Langesø er en privatejet, integreret institution med 25 børn. Pt. fordelt med 9 vuggestuebørn og 16 børnehavebørn. Personalegruppen består af en pædagogisk leder/pædagog, 2 pædagoger og 2 medhjælper.

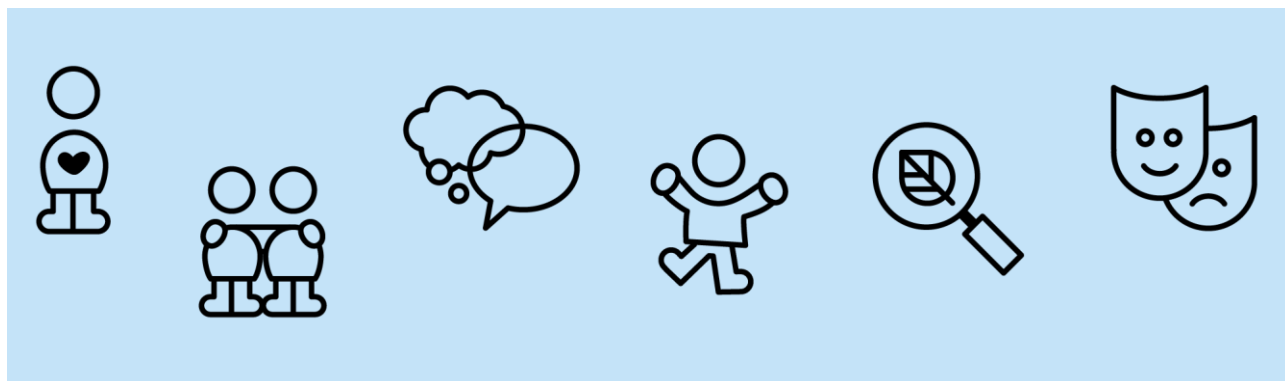
Vores lille hus ligger helt fantastisk i Morud, vest for Odense. Vi er omringet af skov og har adgang til egen skov, 3 hektarer har vi at boltre os på. Natur og udeliv er omdrejningspunktet for vores dagligdag.

Skovbørnehuset er et gammelt hus med små rum og en hjemlig atmosfære, vuggestuen holder til i stueetagen og børnehaven på 1. salen. Dog er børnehaven ude fra kl. 8.00 hvis vejret tillader det.

Vi har en dejlig stor legeplads, der bærer præg af skoven med frugttræer, brombærbuske og masser af dyreliv. Legepladsen er delt i to en vuggestuedel og børnehaven del. Vi har ligeledes en bålplads.

Huset arbejder ud fra en ugestruktur, hvor der tilbydes forskellige pædagogiske aktiviteter ud fra læreplanstemaer. Vi arbejder på skrift i aldersopdelte grupper og blandede aldersgrupper. Vi har fast skovgrupper som forgår mandag og tirsdag. Hvert enkelt barn er tænkt ind i disse skovgrupper. Vi har fast tur dag ud af huset for børnehaven og vuggestuen. Onsdag er fast bål dag.

Vi går op i at levere en høj kvalitetsdagtilbud.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Det gode børneliv defineres som et liv, hvor der er tid og ro til at være barn. Alle børn er lige vigtige. Børn er forskellige og udvikler sig i forskellige tempoer. Det er vigtigt, at det pædagogiske personale skaber et pædagogisk miljø hvor alle børn føler sig set, forstået og at de oplever, at de har en demokratisk stemme. Tryghed er grundlaget for at børn trives. Vi arbejder i børnehøjde og er oprigtige voksne, der har positive forventninger til at børn lykkes.

Dannelse og børneperspektiv

Vi har fokus på at skabe en dagligdag, hvor børnene har medbestemmelse og indflydelse. Vi tager barnet alvorligt og guider dem indenfor deres alder og udviklingstrin. Vi vægter processen og ikke resultatet i vores pædagogiske aktivitet, men har fokus på deltagelsesmuligheder og inviterer børnene til at være en aktiv del af de daglige rutiner med udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone. Når barnet er aktiv deltagende, skaber det dermed læring for egen dannelse.

Leg

Legen er grundlæggende for barnets udvikling, i Skovbørnehuset anerkender vi det. Derfor skal leg være en gennemgående del af dagligdagen. Vi bestræber os på at skabe de bedste rammer for børnenes leg med hjemlig atmosfære og et skønt udeområde. Personalet er bevist om legens betydning. Derfor støtter/guiden deltager de voksne når der er brug for det. Legefærdigheder er ikke medfødte, de skal opbygges og vedligeholdes.

Læring

Læring skal forstås bredt. I Skovbørnehuset tilbydes børnene et læringsmiljø der indeholder planlagte aktiviteter, rutiner, oplevelser og erfaringer fra naturen, lokalsamfundet, og kultur. Det pædagogiske personale har øje for hvad der interesserer og motiverer barnet og bygger nye elementer på. De voksne er beviste om

deres rolle og vækker børnenes nysgerrighed, så de åbner op for læring. Her spiller naturen og årstiderne en central rolle.

Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber. Det er vigtigt at skabe rum for at børn kan etablere venskaber på tværs af aldre, køn og kultur. I Skovbørnehuset arbejder vi med det enkelte barns samspil. Det er vigtigt at børnene lære at indgå i sociale fællesskaber og får muligheden for at danne relationer og venskaber. Dette kræver støtte og opbakning fra andre børn og voksne hele vugge og børnehavelivet.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Skovbørnehuset er et lille hus. Vuggestuen hører til i stueetage og børnehaven på 1. salen. Vi har fokus på at lave små læringsmiljøer som tager udgangspunkt i læretemaerne.

Bibliotek/ læse hjørne

Skrive/ tegne hjørne

Køkken/dukke hjørne

Bil/Lego hjørne

Puslespil / spil er tilgængelige

Forskellige materialer til kreative sysler er tilgængelige.

Spejle og udklædning.

En stor del af vores hverdag er vores rutiner, her har vi fokus på at børnene er deltagende inden for nærmeste udviklings zone. Hvilket giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Skovbørnehuset ligger helt fantastisk, vi er omringet af skov. Fra vores legeplads kan vi gå lige ud i skoven som byder på et allerede etablerede læringsmiljø. Skoven er tænkt ind i vores ugestruktur og bruges fast to gange om ugen. Her blander vi børn og personale fra vuggestuen og børnehaven. Grupperne dannes fra uge til uge med fokus på interesser, relationer, omsorg, nærvær og udvikling. Skovgrupperne (som vi kalder det) er voksne styret læringsmiljø, men lige så gerne anvendes børneinitierede læringsituationer som de voksne så videreudvikler på.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Skovbørnehuset og forældre har et fælles ansvar for barnets og børnegruppens trivsel og læring. Derfor bestræber vi os på at give forældrene et indblik i børnenes dagligdag via bl.a. Facebook.

Det er vigtigt for det pædagogiske personale at skabe en god og tæt relation til forældrene, det gør vi ved at vise interesse og engagement i dagligdagen overfor vores forældre. I vuggestuen tilbyder vi en samtale efter 3. mdr. Her kan personale og forældre blive opdateret og lige få afstemt forventningerne til hinanden omkring barnet.

I børnehaven holder vi samtaler, hvis det er nødvendigt, vi har daglig dialog med vores forældre på legepladsen og vægter dette. Forældrene hjælper til i Skovbørnehuset med opgaver som rengøring og andre gøremål. Vi har en meget aktiv forældrebestyrelse som står for forældrekafe, sommerfest. Skovbørnehuset laver også forskellige arrangementer som har fokus på at styrke forældresamarbejde bl.a. Vores motionsdag inviterer vi forældrene med på gåtur. Vores forældre bakker godt op. Når forældre viser vejen i socialt sammenhold og gode relationer, smitter det af på vores børn. Det er med til at skabe trivsel.

Samarbejdet mellem Skovbørnehuset og hjemmet understøtter barnets udvikling og bidrager positivt i barnet liv. **Man kan altid som forældre bede om en samtale med det pædagogiske personale.**

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Skovbørnehuset lægger vi stor vægt på at alle børn føler sig set og mødt. Læringsmiljøet tilpasser sig barnet. I visse tilfælde kan det være en fordel at barnet kommer i en mindre gruppe så det pædagogiske personale kan arbejde målrettet med barnet udfordringer. Det pædagogiske personale arbejder altid med barnets ressourcer fremfor dets udfordringer.

Når et barn har særlig udfordringer eller giver anledning til en bekymring er forældresamarbejdet særligt vigtig for os, vi ved at forældre er forskellige og med forskellige niveau af overskud. Vi støtter op, vejleder og tager hensyn til forælderrollen, i det omfang det giver mening for barnet.

Vi udarbejder handleplaner og kontakter CLT Nordfyns kommune når situationen kalder på det. Altid i samarbejde med forældrene.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Skovbørnehuset har et godt samarbejde med Havrehedskolen. Cirka et halvt år før afslutning med børnehaven, vægter vi at deltage i besøg på skolen. Det gør vi for at skabe tryghed omkring barnet, til den kommende skoletid.

I Skovbørnehuset arbejder vi med at gøre barnet selvstændigt og selvhjulpne. Vi rammesætter aktiviteter både i skoven og i børnehaven der er målrette de kommende skolebørn.

Aktiviteterne har fokus på:

koncentration

samarbejde / konflikthåndtering

empati og rummelighed

vente på tur og udsætte behov

vække interessen for tal og bogstaver

Det er også denne gruppe børn, der lærer, at tænde og slukke bål om onsdagen på vores bål dag. Vi arbejder altid ud fra barnets nærmeste udviklingszone.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Det er vigtigt at inddrage lokalsamfundet, så vores børn får en forståelse af den verden og de mennesker der lever i den. Med skoven som nabo, møder vi tit forskellige mennesker på vores ture. Rytter, motionisterne, hundeluffer som oftest søger kontakt med børnene. Det giver mange fine samtaler.

Vi bruger også flittigt de lokale legepladser rundt i byen.

I år lavede vi heksen til byens Sankthansbål, hvor en del af børnene skulle deltage om aften med deres familier. Vi opsøger forskellige kulturelle tilbud, både i det nære og det kommunen. Vi tager udgangspunkt i børnegruppen og hvad der giver mening i forhold til aldre og udvikling.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Skovbørnehuset er et lille hus, som oser af hjemlig atmosfære.

Det pædagogiske personale er optaget af hvad det er for en børnegruppe og hvad der rør sig. Vi justerer børnemiljøet efter dette.

Da vi er et lille hus med små rum, er vi meget opmærksomme på støjniveauet. Vi indretter små legehjørner, hvor der er mulighed for at fordybe sig og lege uforstyrret med forskelligt legetøj.

Børnene deles i deres grupper i løbet af formiddagen sammen med voksne. Dette gør vi, for at tilgodese det enkelte barns behov og udviklingstrin.

Vi prøver hele tiden at inspirere og stimulerer børnene med vores indretning og udsmykning i huset.

Skovbørnehuset er omringet af skov og vi bliver inspireret hver dag af naturen. Vi har store sandkasser, gynge og løbecykler. Vores legeplads er fyldt med vilde blomster, brombær, buske og et kuperet terræn. Vi bruger vores sanser og bevægelsesapparat. Vi har et bål sted, som vi benytter ugentligt. Børnehavebørn laver bål suppe på skrift i små grupper til hele huset.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Skovbørnehuset mødes alle børn med et ” *hej / godmorgen og deres navn*” Det gør vi, fordi vi ser barnet. Det er vigtigt at barnet føler sig set og hørt. Vi vil skabe nogle rammer, hvor barnet oplever sig selv som en værdifuld person og en vigtig del af fællesskabet.

I Skovbørnehuset tager vores pædagogiske praksis afsæt i naturen. Det pædagogiske personale støtter barnet i at udfolde, udforske og erfare sig selv og få troen på deres eget værd.

Dagligdagen er præget af omsorg, tryghed og rutiner, som gør at barnet kan/øver sig i at mestre sin vuggestue/ børnehave dag.

Vi anerkender børnenes følelser og lære dem at alle følelser er okay.

Vi er inspireret af Anette Prehn, som er sociolog. Hun er forfatter til en lang række bøger om hjernens spilleregler, læring og mental sundhed.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Skovbørnehuset skaber vi nogle rammer hvor børnene kan være en del af fællesskabet, hvor der er mulighed for at bidrage værdifuldt og opleve at man høre til.

Det pædagogiske personale er rollemodeller i forhold til en positiv omgangstone.

- vi skaber rammer for små lege grupper
- vi hjælper med at afkode legen
- vi sætter ord på barnets handlinger og følelser
- vi hjælper med at få øje på hinanden
- vi skaber rammer for deltagelse
- vi er nærværende voksne
- vi løser uoverensstemmelser

I skovbørnehuset har vi fast skovgrupper der kører to gange om ugen, med 6 børnehavebørn og 2 vuggestuebørn. (der nye grupper hver uge) Her kan vi lave målrettede aktiviteter hvor barnet kan øve sig i at være i samspil med andre.

En gang om ugen samarbejder 4 børn fra børnehaven om at stå for bål suppen. (nye børn hver uge)

Hver fredag går to børn med i køkkenet.

Vi arbejder hele tiden med barnets nærmest udvikling zone.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi tilbyder mange forskellige læringsmiljøer og aktiviteter der understøtter sprogtiltagelsen.

Vores hverdagsrutiner har stor fokus på den sproglige udvikling.

- Vi laver aktiviteter, der er målrettet mundmotorik
- vi har bibliotekstid hver dag, hvor personalet læser dialogisk læsning.
- samlinger hvor vi synger, rimer, samtaler
- bruger piktogrammer i samlingerne, så børnene kan få overblik over dagen.
- vi er opmærksomme på vores læringsmiljø og måden vi indretter os på.
- De voksne er bevidste, at de er sproglig rollemodeller
- vi er opmærksomme på, at børn taler mere når de er udendørs. (sprogklar)

Vi arbejder med hverdagssamtaler, hvor dialogen giver mening for barnet, følger barnets spor, udvider barnets ordforråd, sprogforståelse samt turtagning med skiftevis at lytte og tale.

Vi stiller åbne spørgsmål og undrer os sammen med børnene.

Vi bruger *Hjernen & hjertet* som vores sprogvurderings materiale. I Skovbørnehuset tester vi barnet når det er 3,4 år.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Skovbørnehuset har vi øje for at børn oplever verden igennem kroppen. Det er vigtigt at alle børn inviteres til at få så mange forskellige oplevelser og erfaringer som muligt i leg, aktiviteter og hverdagsituationer. At barnet oplever bevægelses glæde.

I Skovbørnehuset støtter vi barnet i selvhjulpen hed i garderoben, ved håndvask, toiletbesøg og andre hverdagsituationer.

En stor del af hverdagen forgår udenfor på vores dejlig legeplads som er omringet af skov, hvilket gør at vi leger i skovbunden. Vi finder firkløver, plukker og dufter til blomster, stikker os på kastanjerne. Løber op og ned ad bakken.

Skovgruppen tager i skoven med rygsækken på 2 gange om ugen. Her udfordres motorikken og sanserne sættet i spil.

Igennem barnets tid i børnehaven, lære der også at mærke sig selv: Er jeg kold eller varm?

Vi er ude i alt slags vejr, så børnene lære også hvad der skal til for at holde sig varm og tør.
Vi dyrker både den lave puls aktivitet som "mindfulness" og den høje puls aktivitet som "fangeleg"

Ligeledes tager vi på korte og længere turer ud af huset.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Natur og udeliv er omdrejningspunktet for Skovbørnehuset. Naturoplevelser bidrager til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. Naturen er en fantastisk legeplads for sind og krop. Når børn leger i naturen, får fantasien frit spil og børnene udfordres på så mange planer, både fysiske og psykisk.

I vores samlinger gennemgår vi årtiderne, dag, måned. Vi leger med naturmaterialer som sten, vand og mudder, pinde, blade, knogler osv.

Vi forsøger at udvide børnenes forståelse for naturen ved at gå på opdagelse, være nysgerrige og eksperimentere. Altså vi kommer helt tæt på.

I år deltog vi også i **Mikro science festival** som er en national festival for børn 0-6år som afholdes i uge 39. formålet er at flere børn bliver stimuleret til at anvende deres nysgerrighed og lysten til at gennemføre undersøgelser med naturen og uderummet som arena.

Det er det pædagogiske personale der, med deres engagement smitter børnene. Vi er ikke eksperter. Vi undre os bare sammen med børnene og finder svar og løsninger sammen. Børnene lære at bruge naturen og passe på den. Bl.a. når vi er på tur, samler vi skral og husker ligeledes at tage vores med hjem. Her går de voksne forrest som rollemodeller med dialog og handlig.

Vi laver bål fast en gang om ugen, her er de store børn med til at tænde og slukke bålet. Vi samles rundt om bålet til "bålhygge" hele huset. Her nyder vi synet af bålet, duften af røg og suppe (som en gruppe børn er med til at lave) vi synger og taler sammen.

Vores pædagogik tager udgangspunkt i, at vi er ude det meste af dagen. Vi bruger naturen redskaber.

Blade på stålstråd

Vi tæller ben på insekter.

Vi bygger et pindsvinehjem.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Skovbørnehuset holder vi fast i de højtider som vi oftest fejrer i Danmark. Jul og Påske.

Ligeledes har vi nogle faste traditioner som vi præsenterer børnene for:

Fastelavn, motionsdag op til efterårsferien, bedsteforældre dag.

Vi samarbejder også med forældrene omkring en årlig sommerfest.

Personalet har fokus på at tilbyde barnet forskellige materialer til kreative processer. Vi er nysgerrige på andre kulturer og udtryksformer. Evt. igennem bøger, musik og teater.

Sang og musik er en del af huset daglig dag. Nogle af sangene hænger i børnehøjde, hvilket giver mulighed for selv at finde sangene frem. Der giver medbestemmelse og deltagelsesmuligheder.

Sangene og musikken styrker fællesskabet og styrker venskaber på tværs af børnegrupperne. Det er vigtigt for det pædagogiske personale at lære børnene, at alle har en stemme i fællesskabet.

Motionsdag fra børnehaven gruppen

Motionsdag fra Vuggestue gruppen

Vi holder motionsdag sammen dag som skolernes motionsdag. Vi invitere barnets mor/far eller en anden betydningsfuld voksne med. Det gør at vi oplever et helt unikt fællesskab og at vi føler os en del af noget større. Vi møder mange 100 skolebørn, hepper på os og vi på dem.

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskulturr, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskulturr som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

I Skovbørnehuset er vi i proces med vores evalueringsskulturr. Men vores praksis pt. er at vi bruger vores personalemøder til at evaluere, vi er en ny sammensat personalegruppe.

Som redskab bruger vi Smitte – modellens 5 elementer som består af:

- **Sammenhæng**
- **Mål**
- **Tiltag**
- **Tegn**
- **Evaluering**

Den benyttes også af det pædagogiske personale til planlægning, udførelse og evaluering af konkrete aktiviteter i dagligdagen.

Sammen model bruges i forhold til indsatser på enkelte børn eller børnegrupper.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi evaluerer løbende på vores personalemøder, Hvad laver vi med børnene? Hvordan gør vi det? Hvorfor gør vi det?

vi dokumenterer ugeligt vores arbejde med børnene, via opslag på vores Facebook i form af tekst og billeder.

Vi har smitte-model synlig i garderoben på selvhjulpen hed. Så personalet og forældrene bliver minde om læringsmiljøet. Det bliver løbende evalueret og justeres til.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC